

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 67/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK s. r. o., Štefánikova 7, Nitra, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Martin Cimrák, LL.M., proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7 Er 999/2008-516 z 12. septembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť Okresnému súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a ostatných príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje pred okresným súdom ako povinný v exekučnom konaní vedenom na základe návrhu oprávnenej [REDAKOVANÉ] na splnenie povinnosti uviesť špecifikované pozemky do pôvodného stavu postupom uvedeným vo výroku rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 7 C 1763/93-254 zo 7. septembra 2001 (ďalej len „exekučný titul“). Proti upovedomeniu o začatí exekúcie podal sťažovateľ námietky, ktoré okresný súd zamietol uznesením z 11. februára 2020.

3. Následne sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie, ktorý odôvodnil nevykonateľnosťou exekučného titulu a spochybnením aktívnej vecnej legitímácie

oprávnenej. Okresný súd uznesením z 20. októbra 2020 exekúciu zastavil a odklad exekúcie nepovolil.

4. Oprávnená podala proti predmetnému rozhodnutiu odvolanie, ktorému Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) vyhovel uznesením č. k. 8 CoE 6/2021 z 22. júla 2021 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“), zrušil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V rámci dôvodov rozhodnutia konštatoval, že exekučný titul spĺňa kritériá formálnej a materiálnej vykonateľnosti a že povinnosť sťažovateľa je v jeho výrokovej časti vyjadrená jasne a zrozumiteľne. Sporným v exekúcii zostalo určenie množstva zeminy chýbajúcej na nehnuteľnosti v porovnaní s pôvodným stavom, pričom oprávnená nemá v exekučnom konaní povinnosť preukazovať, koľko zeminy jej chýba (resp. koľko zeminy nebolo navezenej), ale táto povinnosť zaťažuje povinného. Súčasne inštruoval okresný súd v ďalšom postupe, najmä pokiaľ išlo o vykonanie dokazovania, a to napríklad výsluchom osôb znalých miestnych pomerov na sporných pozemkoch v minulosti a v súčasnosti, odborným vyjadrením odborne spôsobilej osoby, resp. znaleckým posudkom.

5. Okresný súd následne uznesením z 24. marca 2022 uložil sťažovateľovi, aby v lehote 10 dní od doručenia uznesenia zložil preddavok na trovy znaleckého dokazovania. Sťažovateľ nesúhlasil s názorom okresného súdu, že iba vykonaním znaleckého dokazovania je možné jednoznačne určiť pozemky, ktorých sa týka splnenie povinnosti z exekučného titulu a vo vyjadrení doručenom okresnému súdu 26. augusta 2022 zopakoval argumentáciu, ktorá mala viesť k zastaveniu exekúcie (identifikácia parciel, označenie sťažovateľa v exekučnom titule, súhlas väčšiny spoluvlastníkov so zastavením exekúcie). Preddavok na trovy znaleckého dokazovania nezložil.

6. Nadväzne okresný súd napadnutým uznesením zamietol návrh sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti opakuje a rozvíja argumentáciu podporujúcu záver o tom, že exekučný titul je nevykonateľný a opodstatňuje zastavenie exekúcie. Poukazuje na to, že v jeho prípade nešlo iba o absenciu identifikačného čísla, ale chybný je aj obchodný názov, keď namiesto „[REDAKOVANÉ]“ je uvedené iba [REDAKOVANÉ]. Neobstojí preto tvrdenie okresného súdu ani krajského súdu o formálnej a materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu.

8. Nevykonateľnosť exekučného titulu je zrejmá i z toho, že k exekučnému titulu nie je pripojený projekt, nie je určený spôsob navozenia zeminy (výška, rozsah, druh pôdy) a nie je určená bonita pôdy. Súčasne sťažovateľ poukazuje na nejednoznačnosť označenia parciel. Za podstatné považuje aj to, že na strane oprávnenej bolo nerozlučné procesné spoločenstvo vlastníkov nehnuteľnosti, a preto [REDAKOVANÉ] nebola oprávnená podať návrh na exekúciu samostatne bez toho, aby preukázala dohodu o hospodárení so spoločnou nehnuteľnosťou. Ochrany vlastníctva sa môže domáhať iba vlastník, čo je v danom prípade spoločenstvo vlastníkov, ktorí rozhodujú spoločne (§ 136 a nasl. Občianskeho zákonníka). Ak okresný súd (ešte v základnom konaní) pripustil späťvzatie žaloby zo strany dvoch spoluvlastníkov, založil hmotnoprávnu prekážku smerujúcu k pasívnej legitímácii ostatných spoluvlastníkov a táto hmotnoprávna prekážka trvá aj v exekučnom

konaní. Sťažovateľ preto zotrúva na názore, že v tomto prípade ide o nerozlučné hmotnoprávne, a teda aj procesné spoločenstvo, keďže z exekučného titulu nie je možné oddeliť práva vzťahujúce sa na jednotlivých účastníkov, ale vystupujú spoločne. Pokračovanie v exekučnom konaní týkajúcom sa pozemkov, ktoré neexistujú, a na základe návrhu osoby, ktorá na to nebola samostatne oprávnená, je takým nedostatkom, ktorý má za následok porušenie jeho práv, pretože takáto neurčitá exekúcia môže pokračovať donekonečna a nie je možné ju nikdy splniť.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľa o porušení jeho práv napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bol zamietnutý jeho návrh na zastavenie exekúcie. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym posúdením jeho veci okresným súdom, v čom vidí porušenie svojich práv. Predostiera vlastný pohľad na vec a od ústavného súdu očakáva prehodnotenie záveru, ku ktorému dospel okresný súd.

10. Podľa judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 5/00, III. ÚS 245/06) nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí uskutočňovaný podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Záver o tom, že súdna exekúcia je súčasťou základného práva na súdnu ochranu, vychádza z toho, že exekúciu síce vykonáva súdny exekútor, ale na základe splnomocnenia štátom, ktoré sa materializuje v konkrétnej veci poverením exekučného súdu na vykonanie exekúcie.

11. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne aj práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

12. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

13. Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

14. Z obsahu sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou snaží spor, ktorý vyvolal svojím návrhom na zastavenie exekúcie, presunúť na ústavný súd. Uvedený postup ústavný súd nemôže akceptovať, pretože primárne nie je súdom skutkovým. Postup sťažovateľa je zvýraznený tým, že argumenty použité v ústavnej sťažnosti proti napadnutému uzneseniu a postupu predniesol už v exekučnom konaní v rámci ním podaného návrhu, vyjadrení i v rámci odvolacieho konania a všeobecné súdy sa nimi riadne zaoberali. Sťažovateľ tak vedome stavia ústavný súd do pozície bežnej prieskumnej inštancie všeobecného súdnictva, keď požaduje, aby ústavný súd vec opätovne posúdil a stotožnil sa s jeho právnym názorom. Ústavný súd v súvislosti s takto koncipovanou argumentáciou opakuje, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva a že jeho úlohou nie je nanovo vyhodnocovať skutkové a právne okolnosti prípadu a nahradiť závery všeobecných súdov svojím vlastným názorom, ale presvedčiť sa, že závery všeobecných súdov nie sú prejavom svojvôle, ktorá by mohla mať za následok porušenie práv sťažovateľov.

15. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia konštatuje, že nezistil, že by výklad a závery okresného súdu v ňom uvedené boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Okresný súd jasne a zrozumiteľne vysvetlil dôvody, pre ktoré sa nestotožnil s argumentáciou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval potrebu zastavenia exekúcie a neopomenul sa zaoberať žiadnou jeho podstatnou výhradou.

15.1. K námietke sťažovateľa o nevykonateľnosti exekučného titulu okresný súd poukázal na závery krajského súdu, ktorý konštatoval, že exekučný titul spĺňa kritériá formálnej a materiálnej vykonateľnosti, a povinnosť sťažovateľa je vo výrokovej časti exekučného titulu vyjadrená jasne a zrozumiteľne (detailnejšie body 23 až 25 napadnutého uznesenia). Aj podľa záveru ústavného súdu v uznesení č. k. IV. ÚS 629/2021 zo 7. decembra 2021 (bod 13) krajský súd vyslovil pre okresný súd záväzný právny názor týkajúci sa vykonateľnosti exekučného titulu, ako aj aktívnej vecnej legitímácie oprávnenej. Sporným tak zostalo už iba určenie množstva zeminy chýbajúcej na nehnuteľnosti v porovnaní s pôvodným stavom. Okresný súd sa následne vyjadril k argumentu sťažovateľa týkajúcemu sa súhlasu väčšiny spoluvlastníkov pozemkov so zastavením exekúcie, keď uviedol, že vykonanie exekúcie prichádza do úvahy v prospech toho, kto má podľa exekučného titulu právo na plnenie (aktívna exekučná legitímácia). Podľa jeho názoru sa účastníctvo v exekučnom konaní vníma prísne procesnoprávne z dôvodu, že otázka hmotnoprávnej legitímácie je zásadne otázkou základného (sporového) konania, pričom v exekučnom konaní ide len o procesnú legitímáciu účastníkov podľa § 37 Exekučného poriadku. Je to odôvodnené tým, že obranu, ktorú povinný nemôže uplatniť v exekučnom konaní, musel mať možnosť uplatniť ako žalovaný v základnom (sporovom) konaní, keď ako strana sporu mal právo oznámiť súdu takú právnu skutočnosť, ktorá by spochybňovala aktívnu vecnú legitímáciu. V súvislosti s argumentom sťažovateľa o tom, že iní podieloví spoluvlastníci vyjadrili súhlas so zastavením exekúcie, okresný súd uviedol, že zvyšní podieloví spoluvlastníci nie sú v exekučnom titule označení ako účastníci konania, nepodali návrh na vykonanie exekúcie, a teda nemajú aktívnu procesnú legitímáciu na podanie návrhu na zastavenie exekúcie [§ 57 ods. 1 písm. c) Exekučného poriadku]. Napokon k poslednej námietke o nedostatku v označení sťažovateľa v exekučnom titule okresný súd poukázal na obsah spisu a na to, že povinný bol rovnako označený v základnom konaní aj v exekučnom konaní. Označením sťažovateľa bez identifikačného čísla (resp. jeho právnej

formy, pozn.) však nevznikla pochybnosť o identifikácii sťažovateľa ako povinného a ani riziko, že by ho bolo možné zameniť s inými subjektami.

16. Tieto úvahy okresného súdu sú podľa názoru ústavného súdu dostatočné pre vyvodenie záveru, že v prerokúvanej veci nejde o extrémny nesúlاد medzi skutkovým stavom a závermi okresného súdu. Práve naopak, s prihliadnutím na okolnosti posudzovanej veci možno jeho záver o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie považovať za zrozumiteľne odôvodnený, logický, a preto z ústavného hľadiska za akceptovateľný a udržateľný. Bez významu nie je ani to, že v exekučnom konaní nebolo sporné, že sťažovateľ čiastočne splnil povinnosť uloženú mu exekučným titulom, avšak nepreukázal úplné splnenie povinnosti a znemožnil vykonanie aj tých prostriedkov (napr. znalecké dokazovanie), ktorými splnenie svojej povinnosti preukázať mohol.

17. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd je toho názoru, že niet žiadnej relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením práv sťažovateľa. S prihliadnutím na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, totožnosť námietok sťažovateľa, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (a práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom sťažovateľa, resp. právo na úspech v konaní, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj v súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré sťažovateľ namietal len v súvislosti s argumentáciou k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

20. Ako *obiter dictum* ústavný súd pripomína, že umelé oddiaľovanie splnenia povinnosti v exekúcii trvajúcej už viac ako dvanásť rokov možno považovať za porušovanie princípu právnej istoty a hraničí so zneužitím práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 2. februára 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu